2026/1561

17.7.2026

ROZHODNUTÍ RADY (EU) 2026/1561

ze dne 29. června 2026,

kterým se zavádí výzkumný program Výzkumného fondu pro uhlí a ocel, víceleté technické základní směry pro tento program a víceleté finanční základní směry pro správu aktiv Výzkumného fondu pro uhlí a ocel a kterým se zrušují rozhodnutí 2003/77/ES a 2008/376/ES

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Protokol č. 37 o finančních důsledcích uplynutí doby platnosti Smlouvy o ESUO a o Výzkumném fondu pro uhlí a ocel, připojený ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 2 druhý pododstavec uvedeného protokolu,

s ohledem na návrh Evropské komise,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu ([1]),

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Pro účely Protokolu č. 37 o finančních důsledcích uplynutí doby platnosti Smlouvy o ESUO a o Výzkumném fondu pro uhlí a ocel, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, má Komise v souladu s rozhodnutím Rady (EU) 2026/1545 ([2]) spravovat Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO) v likvidaci a, po ukončení likvidace, aktiva Výzkumného fondu pro uhlí a ocel (společně dále jen „aktiva“).

(2) Rozhodnutím Rady 2008/376/ES ([3]) byl přijat výzkumný program Výzkumného fondu pro uhlí a ocel (dále jen „výzkumný program“). Výzkumný program by měl přispět ke zvýšení veřejných a soukromých investic do výzkumu a inovací v členských státech, a měl by tak pomoci dosáhnout cíle, aby celkové investice do výzkumu a vývoje činily nejméně 3 % hrubého domácího produktu (HDP) Unie.

(3) Za tímto účelem a v souladu s cíli výzkumného programu by pracovní programy měly řádně zohlednit vyvíjející se politické potřeby a priority Unie, jak jsou určeny ve sděleních Komise s názvy „Kompas konkurenceschopnosti pro EU“. „Dohoda o čistém průmyslu: společný plán konkurenceschopnosti a dekarbonizace“, „Evropský akční plán pro ocel a kovy“ a „Zelená dohoda pro Evropu“.

(4) Za účelem podpory spravedlivé transformace by měl výzkumný program přispět k sociální, hospodářské a environmentální revitalizaci uhelných a ocelářských regionů, které jsou transformací uhelného a ocelářského odvětví obzvláště postiženy.

(5) Vynaložení veškerých dostupných aktiv během osmi let je nezbytné ke zvýšení atraktivity a dopadu výzkumného programu, k posílení a urychlení soukromých investic do výzkumu a inovací, ke zvýšení konkurenceschopnosti a k urychlení průmyslové transformace ocelářského a uhelného odvětví v rámci jejich ekologizace a dekarbonizace v náročném geopolitickém a hospodářském kontextu.

([1]) Stanovisko ze dne 19. května 2026 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku).

([2]) Rozhodnutí Rady (EU) 2026/1545 ze dne 29. června 2026, kterým se stanoví opatření nutná k provedení Protokolu č. 37 o finančních důsledcích uplynutí doby platnosti Smlouvy o ESUO a o Výzkumném fondu pro uhlí a ocel, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, a kterým se zrušuje rozhodnutí č. 2003/76/ES (Úř. věst. L, 2026/1545, 17.7.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2026/1545/oj).

([3]) Rozhodnutí Rady 2008/376/ES ze dne 29. dubna 2008 o přijetí výzkumného programu Výzkumného fondu pro uhlí a ocel a o víceletých technických základních směrech pro tento program (Úř. věst. L 130, 20.5.2008, s. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2008/376/oj).

(6) Nedávné zkušenosti ukázaly, že v měnícím se hospodářském a finančním prostředí je zapotřebí větší flexibility a atraktivnějšího finančního a technického rámce pro provádění výzkumného programu. Víceleté technické základní směry (dále jen „technické základní směry“) pro výzkumný program by měly umožnit pružnější přístup k jeho provádění, a měly by tak ještě více zjednodušit přístup k financování v rámci tohoto programu a maximalizovat účinnost a dopad tohoto financování.

(7) Je nezbytné nahradit rozhodnutí 2008/376/ES pro zjednodušení prostředí programů financování Unie, zejména sladěním výzkumného programu s nástroji používanými v rámci rámcového programu Evropské unie pro výzkum a inovace Horizont Evropa (2021–2027), zavedeným nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/695 ([4]), jakož i s nástroji, které budou používány v rámci nástupnického rámcového programu. Je třeba sladit zejména míry financování mezi jednotlivými programy, což umožní doplňkovost mezi různými programy v odvětvích souvisejících s uhelným a ocelářským průmyslem a v příslušných případech umožní žadatelům plynulý přechod mezi programy. V důsledku změn řízení nástrojů financování na institucionální úrovni a „jednotného souboru pravidel“ zavedeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2024/2509 ([5]), vznikla potřeba sjednotit technické základní směry pro výzkumný program. Ve spojení se změnami v provádění výzkumného programu za účelem dosažení investičních cílů se danými změnami dále posilují důvody pro nahrazení rozhodnutí 2008/376/ES.

(8) Z výzkumného programu by měly být financovány akce na základě otevřených výzev. Akce by měly mít především podobu výzkumných projektů pokrývajících celou škálu úrovní technologické připravenosti, od nízké až po vysokou, což umožní větší účast průmyslu, včetně malých a středních podniků, jakož i veřejných a akademických subjektů.

(9) K pokrytí rizika, že Komise či jiní příjemci nebudou schopni dosáhnout navrácení dlužných částek od příjemců, a ke snížení zátěže žadatelů spojené s poskytováním bankovních záruk je vhodné, aby se používání vzájemného pojišťovacího mechanismu stanoveného v nařízení (EU) 2021/695 rozšířilo i na výzkumný program.

(10) Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ([6]) bylo zřízeno inovační centrum pro průmyslovou transformaci a emise (dále jen „inovační centrum“). Shromažďováním a analýzou informací o inovativních technikách inovační centrum přispívá mimo jiné k minimalizaci znečištění, dekarbonizaci, účinnému využívání zdrojů, oběhovému hospodářství využívajícímu méně chemických látek nebo jejich bezpečnějších variant, které jsou relevantní pro činnosti spadající do oblasti působnosti uvedené směrnice. Aby bylo možné sledovat technologický pokrok a posuzovat environmentální přínosy a kompromisy ve prospěch průmyslové transformace v Unii, měly by být inovačnímu centru pro informaci předávány pravidelné zprávy o výzkumných projektech v rámci výzkumného programu.

(11) Aby bylo zajištěno, že všechna dostupná aktiva budou vyčleněna do osmi let, měly by být aktualizovány investiční cíle operací v oblasti správy aktiv. Aktiva by měla být investována s cílem zachovat, a pokud možno zvýšit, jejich hodnotu, aby bylo možné uspokojit potřeby likvidity vyplývající z výzev k financování. Ostatní aspekty operací v oblasti správy aktiv by měly být upraveny tak, aby byly v souladu s aktualizovaným investičním cílem.

([4]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/695 ze dne 28. dubna 2021, kterým se zavádí rámcový program pro výzkum a inovace Horizont Evropa a stanoví pravidla pro účast a šíření výsledků a zrušují nařízení (EU) č. 1290/2013 a (EU) č. 1291/2013 (Úř. věst. L 170, 12.5.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj).

([5]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2024/2509 ze dne 23. září 2024, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie (Úř. věst. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

([6]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ze dne 24. listopadu 2010 o průmyslových emisích a emisích z chovů hospodářských zvířat (integrovaná prevence a omezování znečištění) (Úř. věst. L 334, 17.12.2010, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/75/oj).

(12) Víceleté finanční základní směry (dále jen „finanční základní směry“) by měly umožňovat flexibilní přístup, pokud jde o technické aspekty provádění, a měly by specifikovat vhodné investiční nástroje pro dosažení investičních cílů. Pravidla týkající se způsobu provádění investic, zejména pravidla týkajíc se zásad pro rozdělování aktiv, způsobilosti investic, jakož i environmentálních, sociálních a správních hledisek, jsou technické povahy. U ostatních portfolií spravovaných Komisí by se v zásadě určovala v souladu s pravidly pro pověření výkonem rozpočtových pravomocí podle nařízení (EU, Euratom) 2024/2509. Komise by proto měla mít možnost rozhodnout o rozšíření rozsahu způsobilých investic o další třídy aktiv a investiční operace v souladu s investiční strategií a cíli, jakož i o měny jiných vyspělých ekonomik, které jsou uvedeny v seznamu Mezinárodního měnového fondu a zajištěny vůči měnovému riziku v souladu s těmito pravidly. Kromě toho by Komise měla mít možnost stanovit podrobné finanční základní směry ke sladění finančních základních směrů pro investice v oblasti životního prostředí, sociálních věcí a správy a řízení s pravidly pro ostatní portfolia, která spravuje.

(13) Pro zajištění finanční transparentnosti je nezbytné poskytnout členským státům ve výroční zprávě informace o operacích v oblasti správy aktiv prováděných podle finančních základních směrů, včetně informací o rozdělení aktiv do různých tříd aktiv, a vysvětlit každou významnou změnu ve strategickém rozdělení aktiv.

(14) Na výzkumný program se vztahuje nařízení (EU, Euratom) 2024/2509.

(15) Odchylně od čl. 193 odst. 2 nařízení (EU, Euratom) 2024/2509 by mělo být možné vykázat jako způsobilé náklady věcné příspěvky třetích stran, aby se zohlednily různé způsoby poskytování příspěvků, zejména u činností v oblasti výzkumu a inovací. Odchylně od čl. 195 odst. 2 nařízení(EU, Euratom) 2024/2509 by za účelem podpory zhodnocování výsledků mělo být vyjasněno, že by se toto zhodnocování nemělo započítávat jako příjmy z akce.

(16) V souladu s nařízením (EU, Euratom) 2024/2509, nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013 ([7]) a nařízeními Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ([8]), (Euratom, ES) č. 2185/96 ([9]) a (EU) 2017/1939 ([10]) mají být finanční zájmy Unie chráněny prostřednictvím přiměřených opatření, včetně prevence, odhalování, nápravy a vyšetřování nesrovnalostí a podvodů, zpětného získávání ztracených, neoprávněně vyplacených či nesprávně použitých finančních prostředků a případného ukládání správních sankcí. Zejména může Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF) provádět v souladu s nařízeními (EU, Euratom) č. 883/2013 a (Euratom, ES) č. 2185/96 vyšetřování, včetně kontrol a inspekcí na místě, aby zjistil, zda nedošlo k podvodu, korupci nebo jinému protiprávnímu jednání poškozujícímu finanční zájmy Unie. V souladu s nařízením (EU) 2017/1939 může Úřad evropského veřejného žalobce (EPPO) vyšetřovat a stíhat podvody a jiné trestné činy ohrožující finanční zájmy Unie, jak je stanoveno ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371 ([11]). V souladu s nařízením (EU, Euratom) 2024/2509 mají všechny osoby nebo subjekty, kterým jsou poskytovány finanční prostředky Unie, plně spolupracovat na ochraně finančních zájmů Unie, udělit Komisi, úřadu OLAF, Evropskému účetnímu dvoru a v příslušných případech Úřadu evropského veřejného žalobce nezbytná práva a potřebný přístup a zajistit, aby rovnocenná práva udělily i třetí osoby podílející se na vynakládání finančních prostředků Unie.

([7]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013 ze dne 11. září 2013 o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nařízení Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Úř. věst. L 248, 18.9.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj).

([8]) Nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ze dne 18. prosince 1995 o ochraně finančních zájmů Evropských společenství (Úř. věst. L 312, 23.12.1995, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj).

([9]) Nařízení Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 ze dne 11. listopadu 1996 o kontrolách a inspekcích na místě prováděných Komisí za účelem ochrany finančních zájmů Evropských společenství proti podvodům a jiným nesrovnalostem (Úř. věst. L 292, 15.11.1996, s. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj).

([10]) Nařízení Rady (EU) 2017/1939 ze dne 12. října 2017, kterým se provádí posílená spolupráce za účelem zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce (Úř. věst. L 283, 31.10.2017, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj).

([11]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371 ze dne 5. července 2017 o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím nebo ohrožujícím finanční zájmy Unie (Úř. věst. L 198, 28.7.2017, s. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj).

(17) Za účelem zajištění jednotných podmínek provádění tohoto rozhodnutí by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci, pokud jde o některá rozhodnutí o schválení financování výzkumných projektů. Tyto pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ([12]).

(18) Rozhodnutí Rady 2003/77/ES ([13]) a rozhodnutí 2008/376/ES by měly být zrušeny.

(19) Z důvodu zjednodušení je vhodné technické základní směry a finanční základní směry sloučit.

(20) V zájmu zajištění konzistentního uplatňování výzkumného programu v roce 2026 by se rozhodnutí 2008/376/ES mělo nadále vztahovat na financování akcí vyplývajících z návrhů předložených na základě výzev zveřejněných do 31. prosince 2026.

(21) Z důvodu jasnosti pravidel pro akce je vhodné odložit datum použitelnosti tohoto rozhodnutí až do 1. ledna 2027,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

KAPITOLA I

Obecná ustanovení

Článek 1

Předmět

Tímto rozhodnutím se zavádí výzkumný program Výzkumného fondu pro uhlí a ocel (dále jen „výzkumný program“) a stanoví cíle uvedeného programu a jeho rozpočet a víceleté technické základní směry (dále jen „technické základní směry“) pro provádění výzkumného programu a víceleté základní finanční směry (dále jen „finanční základní směry“) pro správu Evropského společenství uhlí a oceli (ESUO) v likvidaci a po dokončení likvidace pro správu aktiv Výzkumného fondu pro uhlí a ocel (společně dále jen „aktiva“).

Článek 2

Definice

Pro účely tohoto rozhodnutí se rozumí:

1) „uhlím“:

   a) černé uhlí, včetně uhlí vysoké a střední jakosti „A“ (subbituminózní uhlí), jak je definováno v mezinárodním kodifikačním systému uhlí Evropské hospodářské komise OSN;

   b) brikety z černého uhlí;

   c) koks a polokoks získaný z černého uhlí;

   d) lignit, včetně uhlí nižší jakosti „C“ (nebo ortolignitů) a uhlí nižší jakosti „B“ (nebo metalignitů), jak je vymezen v mezinárodním kodifikačním systému uhlí Evropské hospodářské komise OSN;

   e) koks a polokoks získaný z lignitu;

   f) ropná břidlice;

2) „právním subjektem“:

   a) fyzická osoba;

([12]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

([13]) Rozhodnutí Rady 2003/77/ES ze dne 1. února 2003, kterým se stanoví víceleté finanční základní směry pro správu aktiv ESUO v likvidaci a po dokončení likvidace pro správu majetku Výzkumného fondu pro uhlí a ocel (Úř. věst. L 29, 5.2.2003, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2003/77(1)/oj).

b) právnická osoba, která byla jako taková založena a uznána podle práva Unie, vnitrostátního nebo mezinárodního práva a která má právní subjektivitu a způsobilost jednat vlastním jménem, vykonávat práva a mít povinnosti;

c) subjekt, který nemá právní subjektivitu podle čl. 200 odst. 2 písm. c) nařízení (EU, Euratom) 2024/2509;

3) „výsledky akce“ jakékoliv hmotné či nehmotné výsledky dané akce, jako jsou údaje, znalosti nebo know-how, bez ohledu na jejich formu či povahu a bez ohledu na to, zda mohu být chráněny, jakož i veškerá práva s nimi spojená, včetně práv duševního vlastnictví;

4) „ocelí“:

a) suroviny pro výrobu železa a oceli;

b) surové železo (včetně roztaveného kovu) a feroslitiny;

c) surové výrobky a polotovary ze železa, běžné oceli nebo ušlechtilé oceli (včetně výrobků určených k opětovnému použití a válcování);

d) za tepla tvářené výrobky ze železa, běžné nebo ušlechtilé oceli (pokovené nebo nepokovené výrobky, s výjimkou ocelových odlitků, výkovků a výrobků práškové metalurgie);

e) konečné produkty ze železa, běžné oceli nebo ušlechtilé oceli (pokovené nebo nepokovené);

f) výrobky získané jednostupňovým zpracováním oceli, které může zlepšit konkurenční postavení výrobků ze železa a oceli uvedených v písmenech a) až e);

g) železný šrot a ocelový odpad určené k recyklaci a opětovnému zpracování.

5) „zhodnocením“ využití výsledků akce v činnostech, které nespadají pod danou akci, včetně dalšího využití.

Článek 3

Cíle programu

1. Výzkumný program podporuje konkurenceschopnost odvětví souvisejících s uhelným a ocelářským průmyslem tím, že poskytuje podporu kooperativního výzkumu se zaměřením vedeným subjekty z těchto odvětví, včetně dvojího užití.

2. Výzkumný program poskytuje podporu průlomovým technologiím výroby čisté oceli, čímž přispívá k dosažení cílů klimatické neutrality v Unii a posiluje strategickou autonomii Unie v celém hodnotovém řetězci oceli. Výzkumný program rovněž poskytuje podporu výzkumným projektům zaměřeným na řízení spravedlivé transformace dříve provozovaných uhelných dolů nebo uzavíraných uhelných dolů a související infrastruktury a regionů, v nichž se tyto doly nacházejí, zejména regionů, které čelí významným sociálním, hospodářským nebo environmentálním problémům vznikajícím v důsledku transformace uhelného a ocelářského odvětví.

3. Výzkumný program podporuje zhodnocování výsledků výzkumu a inovace, včetně testování a pilotních projektů, aby se zvýšila jejich tržní relevance a zvýšil se jejich potenciál pro škálovatelné využití. Podporuje rovněž řešení, která jsou komerčně životaschopná a průmyslově škálovatelná.

4. Výzkumný program musí být v souladu s politickými, vědeckými a technologickými cíli Unie a doplňuje činnosti prováděné v členských státech.

5. Výzkumný program podporuje synergie s jinými relevantními programy a nástroji podpory za účelem urychlení technologického vývoje až do stavu zavádění.

6. Výzkumný program podporuje výzkumné projekty zaměřené na cíle pro uhlí, které jsou stanoveny v článku 4, a na cíle pro ocel, které jsou stanoveny v článku 5.

Článek 4

Cíle výzkumu pro uhlí

1. Výzkumné projekty mají za cíl urychlit přechod ke klimaticky neutrální ekonomice Unie do roku 2050 s cílem podpořit postupné ukončení používání fosilních paliv, zejména uhlí, jakož i sociální, hospodářskou a ekologickou revitalizaci uhelných regionů, rozvoj alternativních činností v bývalých těžebních lokalitách a zamezení nebo nápravu škod na životním prostředí v uzavíraných uhelných dolech, dříve provozovaných uhelných dolech a v regionech, kde se tyto uhelné doly nacházejí.

2. Zvláštní pozornost je věnována posílení vedoucího postavení Unie při řízení transformace, včetně změny účelu využití, dříve provozovaných uhelných dolů a infrastruktury související s uhlím prostřednictvím technologických a netechnologických řešení, jakož i na podporu jejich přenosu. Výzkumné činnosti zaměřené na tyto cíle musí přinášet hmatatelné výhody v oblasti klimatu a životního prostředí v souladu s cílem klimatické neutrality do roku 2050.

3. Výzkumné projekty zohlední otázky související s bezpečností v uzavíraných nebo dříve provozovaných uhelných dolech za účelem zlepšení pracovních podmínek, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, jakož i řešení problémů v oblasti životního prostředí, které jsou škodlivé pro zdraví.

4. Cílem výzkumných projektů je zamezit dopadům uzavíraných nebo dříve provozovaných dolů na klima, ovzduší, vodu a půdu.

5. Výzkumné projekty se zaměří na:

a) nové a zdokonalené technologie zabraňující znečištění životního prostředí, včetně úniku metanu, souvisejících emisí skleníkových plynů a kontaminace podzemních vod, z uzavíraných uhelných dolů, dříve provozovaných dolů a jejich okolí (včetně ovzduší, pozemků, půdy a vody);

b) řešení pro nakládání s těžebními odpady a jejich opětovné využití, zlepšení oběhovosti a obnovu životního prostředí a

c) technologie pro obnovu a ochranu lokalit před dlouhodobými účinky.

Článek 5

Cíle výzkumu pro ocel

1. Výzkumné projekty se zaměří na vývoj, využívání demonstračních zařízení a zlepšování udržitelných a nízkouhlíkových procesů výroby oceli a opracování s cílem zvyšovat kvalitu výrobků a produktivitu a snižovat strategické závislosti.

2. Výzkumné projekty se zaměří na vývoj pokročilých, udržitelných a nízkouhlíkových ocelových výrobků a souvisejících rozhodujících trhů, které splňují požadavky uživatelů oceli a zároveň snižují emise a dopady na životní prostředí, v souladu s cíli směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ([14]), směrnice 2010/75/EU, a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1781 ([15]).

3. Výzkumné projekty umožňují jak při výrobě oceli, tak při jejím používání šetřit zdroje, zachovávat ekosystémy a přecházet na oběhové hospodářství a zohlední otázky bezpečnosti.

4. Výzkumné projekty věnují zvláštní pozornost neustálému rozvoji dovedností přizpůsobených vývoji odvětví, směřujícího k novým procesům s nulovými čistými emisemi uhlíku, ke zlepšování pracovních podmínek a k podpoře vysokých zdravotních a bezpečnostních standardů a udržitelného živobytí.

5. Výzkumné projekty urychlují využívání digitálních technologií, včetně umělé inteligence a strojového učení, při výrobě a používání oceli.

([14]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v Unii a o změně směrnice Rady 96/61/ES (Úř. věst. L 275, 25.10.2003, s. 32, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj).

([15]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1781 ze dne 13. června 2024 o vytvoření rámce pro stanovení požadavků na ekodesign udržitelných výrobků, o změně směrnice (EU) 2020/1828 a nařízení (EU) 2023/1542 a o zrušení směrnice 2009/125/ES (Úř. věst. L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).

Článek 6

Rozpočet

1. Finanční krytí výzkumného programu na období od 1. ledna 2027 do 31. prosince 2034 se skládá z následujících položek:

a) veškerých částek ročního přídělu, které byly poskytnuty Výzkumnému fondu pro uhlí a ocel v důsledku zrušení rozpočtových závazků;

b) veškerých zbývajících aktiv a zisků vytvořených těmito aktivy a

c) částek předchozích ročních přídělů, které dosud nebyly zapsány do rozpočtu.

2. Celé finanční krytí výzkumného programu bude přiděleno prostřednictvím čtyř pracovních programů zahrnujících roky 2027 a 2028, 2029 a 2030, 2031 a 2032 a 2033 a 2034. Pracovní programy stanoví roční výzvy k podávání návrhů v souladu s článkem 10.

Článek 7

Způsobilost

1. Výzkumného programu se může účastnit a o finanční podporu žádat jakýkoli právní subjekt usazený na území členského státu.

2. Výzkumného programu se může účastnit jakýkoli právní subjekt zřízený v některé kandidátské zemi, aniž by obdržel finanční příspěvek, nestanoví-li dané evropské dohody a jejich protokoly nebo rozhodnutí příslušných Rad přidružení jinak.

3. Výzkumného programu se může na základě individuálních projektů účastnit jakýkoli právní subjekt ze třetích zemí, aniž by obdržel finanční příspěvek, pokud je účast takového subjektu v zájmu Unie.

Článek 8

Provádění a finanční příspěvek

1. Výzkumný program se provádí v souladu s nařízením (EU, Euratom) 2024/2509 v rámci přímého řízení Komise prostřednictvím výkonných agentur.

2. Financování v rámci výzkumného programu se poskytuje ve formě grantů v souladu s nařízením (EU, Euratom) 2024/2509, s výjimkou financování akcí potřebných ke zdravému a účinnému řízení výzkumného programu, jako je hodnocení a výběr návrhů, sledování a hodnocení, studie, slučování a síťové propojení financovaných výzkumných projektů.

Článek 9

Bezpečnost pro výzkumné projekty dvojího užití

1. Výzkumné projekty dvojího užití prováděné v rámci výzkumného programu musí být v souladu s příslušnými vnitrostátními bezpečnostními pravidly a s bezpečnostními pravidly na ochranu utajovaných informací EU před neoprávněným zpřístupněním, a musí být v souladu s veškerými dalšími příslušnými právními předpisy Unie a vnitrostátními právními předpisy.

2. Tam, kde je to nutné, musí návrhy obsahovat bezpečnostní sebehodnocení s uvedením veškerých bezpečnostních otázek a podrobným popisem způsobu jejich řešení zajišťujícího jejich soulad s příslušnými unijními a vnitrostátními právními předpisy.

3. Tam, kde je to nutné, provede Komise bezpečnostní kontrolu návrhů vyvolávajících bezpečnostní otázky. Právní subjekty účastnící se výzkumného projektu dvojího užití zajistí ochranu utajovaných informací EU, které byly využity nebo které v rámci akce vznikly, před neoprávněným zpřístupněním. Před zahájením příslušných činností subjekty předloží osvědčení o bezpečnostní prověrce osob nebo zařízení vydané příslušnými vnitrostátními bezpečnostními orgány.

4. Pokud musí s utajovanými informacemi EU pracovat nezávislí externí odborníci, vyžaduje se před jmenováním těchto odborníků příslušná bezpečnostní prověrka.

5. V příslušném případě může Komise provádět bezpečnostní kontroly.

6. Návrhy nebo akce, které nejsou v souladu s bezpečnostními pravidly podle tohoto článku, se zamítnou nebo se kdykoli ukončí. Členské státy jsou informovány o ukončení výzkumných projektů dvojího užití, které nejsou v souladu s uvedenými bezpečnostními pravidly.

KAPITOLA II

Technické základní směry

Článek 10

Výzvy k podávání návrhů

1. Výzvy k podávání návrhů se zveřejňují dvakrát ročně. Obsah a zveřejnění výzev k podávání návrhů musí být v souladu s článkem 197 nařízení (EU, Euratom) 2024/2509.

2. Návrhy se vztahují k výzkumným cílům stanoveným v článcích 4 a 5 a, je-li to relevantní, k prioritním cílům uvedeným v podmínkách výzvy k podávání návrhů.

3. Aby byl pokryt celý hodnotový řetězec, jsou pracovní programy navrženy tak, aby se zabývaly celou škálou úrovní technologické připravenosti, od nízké až po vysokou, včetně výzkumu zdola nahoru, a projektů různého rozsahu s cílem zajistit účast široké škály zúčastněných stran.

4. Postup výběru, zadání a hodnocení financovaných projektů probíhá v souladu s články 201, 202 a 203 nařízení (EU, Euratom) 2024/2509.

5. Pro účely čl. 153 odst. 3 nařízení (EU, Euratom) 2024/2509 se hodnotící komise skládá z nezávislých externích odborníků, s výjimkou řádně odůvodněných případů.

Článek 11

Granty

1. Projekty vycházející z vybraných návrhů jsou předmětem grantové dohody. Grantové dohody vycházejí ze vzorových grantových dohod pro podniky vypracovaných Komisí, přičemž se podle vhodnosti bere v úvahu povaha dotčených činností.

2. Příjemci provádějí akce v souladu s podmínkami a povinnostmi stanovenými v tomto rozhodnutí, nařízení (EU, Euratom) 2024/2509 a grantové dohodě.

Článek 12

Míry financování

1. Na všechny činnosti financované v rámci akce se použije jednotná míra financování na akci. Maximální míra financování na akci v rámci výzkumného programu je pevně stanovena v podmínkách výzvy k podávání návrhů.

2. Z výzkumného programu může být uhrazeno až 100 % celkových způsobilých nákladů na akci.

V případě právnických osob, které jsou svou právní formou ziskové nebo jejichž právním či zákonným účelem je rozdělovat zisk svým akcionářům nebo jednotlivým členům, však lze uhradit až 70 % celkových způsobilých nákladů na akci v rámci výzkumného programu.

Bez ohledu na první a druhý pododstavec lze v případě malých a středních podniků uhradit až 100 % celkových způsobilých nákladů na akci v rámci výzkumného programu.

Článek 13

Nepřímé náklady

1. Nepřímé způsobilé náklady mohou dosahovat 25 % celkových přímých způsobilých nákladů, s výjimkou přímých způsobilých nákladů na subdodávky, finanční podpory třetím stranám a veškerých jednotkových nákladů nebo jednorázových částek, které zahrnují nepřímé náklady.

Nepřímé způsobilé náklady zahrnuté do jednotkových nákladů nebo jednorázových částek se případně vypočítají v souladu s prvním pododstavcem.

2. Bez ohledu na odstavec 1 lze nepřímé způsobilé náklady, pokud je to uvedeno v podmínkách výzvy k podávání návrhů, vykázat ve formě jednorázové částky nebo jednotkových nákladů.

Článek 14

Způsobilé náklady

1. Odchylně od čl. 193 odst. 2 nařízení (EU, Euratom) 2024/2509 jsou náklady na zdroje poskytnuté třetími stranami prostřednictvím věcných plnění způsobilé, a to až do výše celkových přímých způsobilých nákladů třetí strany.

2. Odchylně od čl. 195 odst. 2 nařízení (EU, Euratom) 2024/2509 se příjmy plynoucí ze zhodnocování nepovažují za příjmy generované akcí.

Článek 15

Spravování výsledků akce

Příjemci spravují své výsledky akce v souladu s povinnostmi stanovenými v podmínkách výzvy k podávání návrhů a v grantové dohodě.

Článek 16

Využití vzájemného pojišťovacího mechanismu

Příspěvky do vzájemného pojišťovacího mechanismu zřízeného podle článku 37 nařízení (EU) 2021/695 pokrývají riziko spojené se zpětným získáváním dlužných částek příjemců a předpokládá se že splňují požadavky na složení záruky podle článku 155 nařízení (EU, Euratom) 2024/2509. Od příjemců se nepřijímají ani se po nich nepožadují žádné další záruky nebo zajištění.

Článek 17

Technické zprávy

1. Příjemci vypracovávají pravidelné technické zprávy o všech výzkumných projektech. Takové zprávy slouží k popisu dosaženého technického pokroku. Zprávy jsou rovněž pro informaci sdíleny s Inovačním centrem pro průmyslovou transformaci a emise podle článku 27a směrnice 2010/75/EU.

2. Po dokončení práce předloží příjemci Komisi závěrečnou technickou zprávu obsahující posouzení využití a dopadu výzkumného projektu. Tuto zprávu zveřejní Komise v plném nebo zkráceném znění podle strategického významu výzkumného projektu.

Článek 18

Závěrečný přezkum činností

1. Po uzávěrce výzkumného programu provede Komise závěrečný přezkum činností. Zpráva obsahující tento přezkum se předá výboru.

2. Komise může jmenovat nezávislé a vysoce kvalifikované odborníky, kteří jsou jí při tomto závěrečném přezkumu činností nápomocni.

KAPITOLA III

Finanční základní směry

Článek 19

Finanční pokyny

1. Aktiva jsou spravována tak, aby mohly být prováděny roční nebo pololetní platby v rámci ročních přídělů na financování kooperativního výzkumu v odvětvích spojených s uhelným a ocelářským průmyslem. Roční nebo pololetní platby jsou financovány z čistých příjmů z investic a z peněžních částek získaných prodejem části aktiv, a to až do výše ročních přídělů.

2. Bude-li to Komise považovat za vhodné, přezkoumá články 20 až 26. Za tímto účelem Komise provede nové posouzení fungování a účinnosti finančních základních směrů, a bude-li to považovat za vhodné, navrhne jejich případné změny.

Článek 20

Použití finančních prostředků

1. Aktiva ESUO v likvidaci, včetně portfolia půjček a investic, se podle potřeby použijí pro splnění zbývajících závazků ESUO v likvidaci týkajících se jeho neuhrazených výpůjček, jeho závazků vyplývajících z předcházejících provozních rozpočtů a všech neplánovaných závazků.

2. Aktiva, která nejsou nutná ke splnění zbývajících závazků ESUO v likvidaci, Komise obezřetně investuje v souladu se zvoleným investičním horizontem podle článku 21 a použije je k financování výzkumu v odvětvích souvisejících s uhelným a ocelářským průmyslem.

Článek 21

Investiční horizont, cíl a tolerance rizika

1. Aktiva jsou investována s cílem zachovat, a pokud možno zvýšit, hodnotu těchto aktiv, aby byla uspokojena potřeba likvidity vyplývající z výzev k financování („investiční cíl“). Investiční cíl je během investičního horizontu sledován a zajištěn s vysokou mírou spolehlivosti.

2. Aktiva jsou spravována v souladu s obezřetnostními pravidly a zásadami řádného finančního řízení a v souladu s pravidly a postupy stanovenými účetním Komise a v souladu s rámcem Komise pro řízení rizik.

3. Investiční cíl se naplňuje prováděním obezřetné investiční strategie založené na diverzifikaci napříč kategoriemi způsobilých aktiv, zeměpisnými oblastmi, emitenty a daty splatnosti (dále jen „investiční strategie“). Investiční strategie zohlední investiční horizont a velikost zbývajících aktiv a s ohledem na to, aby bylo zajištěno, že potřebné prostředky budou k dispozici podle potřeby a v dostatečně likvidní podobě.

4. Investiční strategie se zpracovává ve formě strategické alokace aktiv, která stanoví orientační cílové alokace pro různé kategorie způsobilých finančních aktiv.

5. Komise zohlední strategické rozdělení aktiv ve strategické referenční hodnotě (dále jen „referenční hodnota“), s níž se porovnává výkonnost aktiv.

6. Investiční strategii a referenční hodnotu stanoví Komise v souladu s pravidly týkajícími se pověření výkonem rozpočtových pravomocí podle článku 60 nařízení (EU, Euratom) 2024/2509. V případě, že jsou aktiva investována pouze do běžných bankovních účtů a termínovaných vkladů, není investiční referenční hodnota a investiční strategie vyžadována.

7. Komise může změnit investiční strategii a referenční hodnotu v případě:

a) změny hospodářských podmínek řádně podložené příslušnými dokumenty;

b) podstatné změny potřeb a situace přispívajících nástrojů nebo

c) významné změny v odhadech přítoku nebo odtoku prostředků.

Postup změny investiční strategie je stejný jako při jejím původním stanovení.

8. Investiční strategie se stanoví s přihlédnutím k investičnímu horizontu a toleranci rizika aktiv.

Článek 22

Zásady týkající se rozdělení aktiv a způsobilé investice

1. Za účelem snížení investičních rizik se zajistí dostatečná diverzifikace všech kategorií aktiv i v rámci nich. V zásadě platí, že čím jsou aktiva rizikovější a/nebo méně likvidní, tím méně koncentrovaná expozice bude.

2. Aktiva mohou dosáhnout expozice vůči různým kategoriím aktiv a diverzifikace prostřednictvím investic do subjektů kolektivního investování nebo produktů obchodovaných v obchodním systému.

3. Aktiva se investují pouze do těchto kategorií aktiv denominovaných v eurech:

a) aktiva na peněžním trhu;

b) cenné papíry s pevným výnosem;

c) dluhové a kapitálové nástroje v rámci regulovaných kolektivních investic.

4. Aktiva dosáhnou expozice vůči třídám aktiv uvedeným v odstavci 3 prostřednictvím investic do následujících nástrojů nebo zapojením do následujících operací:

a) vklady;

b) nástroje peněžního trhu a fondy peněžního trhu, které nabízejí denní likviditu, v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1131 ([16]);

c) dluhové nástroje, jako jsou dluhopisy, pokladniční poukázky a směnky, a sekuritizované nástroje v souladu s kritérii pro jednoduchou, transparentní a standardizovanou sekuritizaci stanovenými v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2402 ([17]);

d) subjekty kolektivního investování, na něž se vztahuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/65/ES ([18]), včetně fondů obchodovaných v obchodním systému, které investují do kapitálových nebo dluhových nástrojů, u nichž maximální ztráty nemohou přesáhnout investované částky;

e) repa v souladu se zásadou stanovenou v čl. 215 odst. 2 nařízení (EU, Euratom) 2024/2509;

f) reverzní repa;

g) operace v rámci půjček cenných papírů s uznávanými systémy provádějícími clearing, včetně systémů Clearstream a Euroclear, nebo s předními finančními institucemi, jež se na tento druh operací specializují.

5. Deriváty ve formě forwardových smluv, futures a swapů se použijí výhradně pro účely efektivní správy portfolia, a nikoli pro účely spekulací nebo využití pákového efektu. Tyto deriváty se smějí použít k úpravě doby trvání, zmírnění úvěrového nebo jiného relevantního rizika nebo ke změnám v alokaci aktiv v souladu s investiční strategií.

6. Aktiva smějí být investována do likvidních aktiv na peněžním trhu a dluhopisů denominovaných v amerických dolarech vydaných státními a nadnárodními subjekty, pokud jsou investována výhradně pro účely diverzifikace a expozice vůči jiné úrokové křivce. Jakékoli měnové riziko musí být zajištěno prostřednictvím vhodného využití swapů nebo jiných nástrojů pro měnové zajištění v souladu s odstavcem 5.

7. Komise může v souladu s pravidly týkajícími se pověření výkonem rozpočtových pravomocí podle článku 60 nařízení (EU, Euratom) 2024/2509 rozšířit rozsah způsobilých investic tak, aby zahrnoval další kategorie aktiv a investiční operace, které jsou v souladu s investiční strategií a cíli, jakož i měny jiných vyspělých ekonomik, jejichž seznam zveřejňuje Mezinárodní měnový fond a jež podléhají zajištění měnového rizika. Veškerá rozhodnutí o zahrnutí nových kategorií aktiv nebo investičních operací nebo měn jiných vyspělých ekonomik musí být pro každou kategorii aktiv nebo měnu náležitě odůvodněna s uvedením toho, jak rozšířené investiční možnosti zlepší výkonnost aktiv z hlediska poměru mezi rizikem a výnosem. Toto odůvodnění musí rovněž zahrnovat posouzení provozní způsobilosti potřebné k provádění těchto rozšířených investičních možností.

([16]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1131 ze dne 14. června 2017 o fondech peněžního trhu (Úř. věst. L 169, 30.6.2017, s. 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1131/oj).

([17]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2402 ze dne 12. prosince 2017, kterým se stanoví obecný rámec pro sekuritizaci a vytváří se zvláštní rámec pro jednoduchou, transparentní a standardizovanou sekuritizaci a kterým se mění směrnice 2009/65/ES, 2009/138/ES, 2011/61/EU a nařízení (ES) č. 1060/2009 a (EU) č. 648/2012 (Úř. věst. L 347, 28.12.2017, s. 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2402/oj).

([18]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/65/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se subjektů kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP) (Úř. věst. L 302, 17.11.2009, s. 32, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/65/oj).

Článek 23

Environmentální, sociální a správní aspekty

1. Investiční strategie se provádí tak, že se upřednostňují environmentální, sociální a správní investice, pokud jsou dostupné a možné, za předpokladu, že jsou v souladu s kritérii řízení rizik.

2. Komise může stanovit podrobné pokyny pro investice v oblasti životního prostředí, sociální oblasti a správy v souladu s pravidly týkajícími se pověření výkonem rozpočtových pravomocí podle článku 60 nařízení (EU, Euratom) 2024/2509.

Článek 24

Převod do souhrnného rozpočtu Unie za účelem splnění platebních podmínek Výzkumného fondu pro uhlí a ocel

Čisté příjmy z investování aktiv a peněžní výnosy z prodeje všech nebo části těchto aktiv se převedou z ESUO v likvidaci a, po dokončení likvidace, z aktiv Výzkumného fondu pro uhlí a ocel, aby v případě potřeby pokryly závazky rozpočtového okruhu určeného pro výzkumné programy v odvětvích spojených s průmyslem uhlí a oceli.

Článek 25

Zbývající částky

Veškeré nevyužité nebo zpětně získané částky, které zůstanou po provedení poslední výzvy k podávání návrhů, se poskytnou Výzkumnému fondu pro uhlí a ocel a použijí se výhradně na výzkum v odvětvích spojených s uhelným a ocelářským průmyslem.

Článek 26

Účetní a správní postupy

1. Správa prostředků se vyúčtuje v roční účetní závěrce vypracované pro ESUO v likvidaci a po dokončení likvidace v roční účetní závěrce pro Majetek Výzkumného fondu pro uhlí a ocel. Tato účetní závěrka je založena na účetních pravidlech přijatých podle článku 80 nařízení ((EU, Euratom) 2024/2509 účetním Komise a v souladu s těmito pravidly se i předkládá, přičemž se zohlední zvláštní povaha ESUO v likvidaci a, po dokončení likvidace, Majetku Výzkumného fondu pro uhlí a ocel. Účetní závěrku schvaluje Komise a kontroluje Účetní dvůr. Komise si pro provedení auditu svých ročních účetních závěrek najme externí společnosti.

2. Komise provádí v souvislosti s ESUO v likvidaci a po dokončení likvidace v souvislosti s aktivy Výzkumného fondu pro uhlí a ocel operace v oblasti správy aktive uvedené v článcích 20 až 26 podle vnitřních pravidel a postupů Komise.

3. Komise vypracuje podrobnou výroční zprávu o operacích v oblasti správy aktiv prováděných podle článků 20 až 26 a zašle ji členským státům. Do výroční zprávy Komise zahrne informace o využití různých kategorií aktiv, o důvodech pro volbu investice do konkrétní kategorie aktiv a o zjištěné výkonnosti dle jednotlivých kategorií aktiv.

KAPITOLA IV

Přechodná a závěrečná ustanovení

Článek 27

Rozhodnutí o schválení financování některých výzkumných projektů

Komise přijme prováděcí akt o schválení financování výzkumných projektů, je-li odhadovaná částka příspěvku Unie v rámci výzkumného programu rovna 5 milionům EUR nebo vyšší.

Tento prováděcí akt se přijímá přezkumným postupem podle čl. 28 odst. 3.

Článek 28

Řízení výzkumného programu a postup projednávání ve výboru

1. Výzkumný program řídí Komise. Jsou jí nápomocny technické a poradní skupiny, které disponují příslušnou odborností, zřízené rozhodnutím Komise.

2. Komisi je nápomocen Výbor pro uhlí a ocel. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.

3. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 5 nařízení (EU) č. 182/2011.

4. Má-li být stanovisko výboru získáno písemným postupem, je tento postup ukončen bez výsledku, pokud tak o tom ve lhůtě stanovené pro vydání stanoviska rozhodne předseda výboru nebo pokud o to požádá prostá většina členů výboru.

Článek 29

Zrušení a přechodná ustanovení

Rozhodnutí 2003/77/ES a 2008/376/ES se zrušují.

Rozhodnutí 2008/376/ES se však nadále použije na financování akcí vyplývajících z návrhů předložených na základě výzev k podávání návrhů zveřejněných do 31. prosince 2026.

Veškeré zbývající úkoly Výboru pro uhlí a ocel zřízeného rozhodnutím 2008/376/ES související s akcemi uvedenými v druhém pododstavci tohoto článku v případě potřeby převezme Výbor pro uhlí a ocel uvedený v článku 28 tohoto rozhodnutí.

Článek 30

Vstup v platnost a použitelnost

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Použije se ode dne 1. ledna 2027.

V Lucemburku dne 29. června 2026.

Za Radu

předseda

M. MOUSHOUTTAS